

Tyto instrukce nenahrazují metodologickou literaturu. Jejich cílem je poskytnout základní informace o doporučené struktuře diplomové práce, nastavení výzkumu, procesu psaní a také informace týkající se formálních požadavků a odevzdávání textu.

1. PŘÍPRAVA

1.1 Výběr tématu, přihlášení se k tématu a role vedoucího práce

- V diplomové práci se zaměřte na konkrétní empirická témata, nicméně s ambicí o rozvoj poznání obecných jevů.
- Diplomová práce by se například neměla zabývat problematikou dotací v energetické politice obecně. Raději by se měla zaměřit na konkrétní případ nastavování či používání těchto dotací v jasně definované situaci, použít adekvátní teoretický a metodologický rámec a na základě analýzy dat dospět k závěrům, které přesahují původní případ.
- Při výběru tématu zvažte tři důležitá hlediska. V první řadě by téma mělo vycházet z vašeho dlouhodobého odborného směřování a mělo by být konzistentní s vaší profilací v průběhu studia. Dále by mělo být v souladu s odborným zaměřením vedoucího práce, pod jehož vedením chcete práci psát. Za třetí, téma by mělo být realizovatelné.
- Doporučujeme navázat přípravu tématu diplomové práce na účast v kurzu MEB431 Metodologie sociálních věd. V tomto kurzu můžete své téma rozpracovat a získáte k němu první zpětnou vazbu.
- Využijte další dostupné metodologické kurzy pro zvýšení svých schopností realizovat výzkum podobného rozsahu a náročnosti.
- Existují dva pravidelné termíny pro odevzdání závěrečných prací na všech katedrách FSS, jeden v jarním a druhý v podzimním semestru. Pro více informací doporučujeme sledovat aktuální termináře KMOVES.
- Téma diplomové práce je třeba v IS zaregistrovat jeden semestr předcházející tomu, ve kterém zamýšlíte studium ukončit – tj. například v podzimním semestru pro plánovanou obhajobu diplomové práce v semestru jarním.
- V informačním systému jsou zveřejněny rozpisy témat, která mohou vést jednotliví vyučující. V „Rozpisu témat“ v IS si prohlédněte obecný seznam témat pro studenty MVEB (pod „Jiné“). K obecným tématům se nepřihlašujte, jsou zde uvedena pro přehled o tom, kdo z vyučujících se věnuje jakým tématům.
- Kontaktovat potenciálního vedoucího diplomové práce je nutné 3-4 týdny před termínem registrace témat diplomových prací.
- Po dohodě s vedoucím téma vložte do IS do rozpisu témat [Diplomové práce – MVEB](#).
- Kromě názvu práce v českém a anglickém jazyce je třeba vložit také abstrakt práce a seznam základní relevantní literatury.
- Vedoucí práce poté téma potvrdí v IS.
- Téma diplomové práce je platné pouze po potvrzení vedoucím katedry, který je poslední instancí pro kontrolu témat. V případě formálních či jiných nedostatků může vedoucí katedry navrhnout upřesnění, nebo změnu tématu.

1.2 Organizace času

- Pro úspěch práce je klíčový dostatek času; jednak na výzkum samotný a jednak na jeho kvalitní sepsání. Podcenění této skutečnosti může vést ke komplikacím ohrožujícím včasné dokončení textu či jeho kvalitu.
- Pracujte průběžně, po dokončení každé kapitoly si po sobě text přečtěte a reflektujte ho. Nechte si nějaký čas na závěrečné přečtení celé diplomové práce a opravu chyb nebo nejasných částí.
- Je žádoucí dokončit práci v dostatečném předstihu tak, aby si ji vedoucí mohl přečíst a okomentovat jako celek.
- Měli byste také mít dostatek času na závěrečnou grafickou úpravu textu, která by měla zahrnovat všechny formální požadavky a reflektovat argumentační strukturu textu.
- Osvědčenou praxí je stanovit si realistické milníky pro dokončení jednotlivých částí výzkumu.
- Pravidelné konzultace s vedoucím práce vám pomohou dodržovat časový harmonogram a postup při psaní diplomové práce.
- Pokud mají být konzultace efektivní, musí být naplánovány a realizovány od samotného zadání práce, nikoli až s blížícím se termínem jejího odevzdání.
- Dobrá komunikace s vedoucím práce předpokládá, že mu poskytnete dostatek času k přečtení a okomentování jednotlivých kapitol, které zasíláte postupně (obvykle jednou za 1-2 týdny). Pouze pak budete schopni využít názor a rady, které vám vedoucí práce poskytne.
- Pokud se vedoucí práce chystá strávit delší čas mimo pracoviště, je třeba tomu celý proces konzultací včas přizpůsobit.

2. STRUKTURA DIPLOMOVÉ PRÁCE

2.1 Obecné informace (v podrobnostech viz 3. FORMÁLNÍ POŽADAVKY)

- **Titulní strana.** Viz [šablona diplomové práce](#).
- **Podepsané prohlášení o autorství.** Pokrývá etické otázky, jež jsou popsány v sekci 4. Prohlášení může rovněž zahrnovat autorovo poděkování.
- **Název** musí být stručný a informativní. Měl by zachycovat podstatu výzkumu.
- **Abstrakt** shrnuje zaměření diplomové práce, její hlavní teoretická východiska a hlavní výsledky, a to stručným a čtivým způsobem. Informace uvedené v názvu by se v abstraktu neměly opakovat. Délka abstraktu by se měla pohybovat mezi 150–200 slovy. Abstrakt by neměl obsahovat citace a zkratky.
- **Obsah**

2.2 Hlavní část práce: doporučená struktura

Délka hlavní části práce musí být 9000 slov včetně seznamu literatury (abstrakt a doplňkové materiály nejsou v této délce zahrnuty) s tolerancí +/- 10 %.

2.2.1 Úvod

- Kontext a význam výzkumu. Úvod vysvětluje a obhajuje, proč byla diplomová práce napsána. Jaký je kontext výzkumu a proč je výzkum významný? Výzkumná otázka či vymezení výzkumného problému by mělo logicky vyplývat z tohoto kontextu.
- Výzkumná otázka či problém specifikují tematický záběr výzkumu. Formulace výzkumné otázky či problému by měla být založena na předchozím zkoumání kontextu tématu – jak bylo představeno v předchozím kroku.
- Výzkumná otázka či problém by měly jasně (specificky) vymezit záběr výzkumu. Dále by měly být netriviální ve smyslu, že nemohou být jednoduše zodpovězeny na základě dostupných informací, propojené s existujícím výzkumem a v neposlední řadě realizovatelné ve smyslu dostupnosti dat, časového omezení, požadovaného know-how a logické konzistence.
- Výzkumná otázka nebo problém by měly být jasně propojeny s teoretickým a metodologickým rámcem práce, výběrem vzorku a sběrem a analýzou dat. Jinými slovy, doporučuje se záměrně formulovat výzkumnou otázku či problém způsobem, který jasně předurčí podobu výzkumu.
- Různé typy výzkumů jsou pak prováděny různými typy výzkumných otázek, které je třeba brát v potaz (pro více informací viz Blaikie, N. 2009. *Designing Social Research*. Polity).
- Výzkumná otázka či problém nemusí být originální. Po konzultaci s vedoucím je možné provést replikační výzkum nebo dále prozkoumat ověřené skutečnosti.
- **Příklady špatných a dobrých výzkumných otázek**
 - **Příliš obecná:** Jaký je vztah mezi státní regulací a energetickou účinností?
 - **Specifická:** Jak program Zelená úsporám přispívá k energetické účinnosti v městě Brně?
 - **Triviální:** Je Ruská federace vlivným energetickým exportérem?
 - **Netriviální:** Jak Ruská federace využívá energii v zahraniční politice ve vztahu k pobaltským státům?
 - **Nerealizovatelná:** Jaké osobní pohnutky vedly ministra Kubu k prosazování prolomení limitů pro těžbu uhlí v severních Čechách?
 - **Realizovatelná:** Jaká jsou hlavní témata spojená s energetikou ve veřejném diskurzu vlády České republiky?
- **Nástin práce:** Úvod by měl rovněž stručně nastínit organizaci diplomové práce.

2.2.2 Shrnutí literatury (literature review)

- Tato část poskytuje shrnutí současného stavu poznání, jež může zahrnovat věcné, teoretické i metodologické příspěvky přímo relevantní k tématu diplomové práce. Shrnutí literatury dále specifikuje tematický rozsah diplomové práce a umísťuje jej do širšího kontextu relevantního výzkumu.
- Účelem shrnutí literatury není poskytnout vyčerpávající přehled o výzkumu, který byl na příslušné téma učiněn. Shrnutí by mělo být zaměřeno na publikace, které mají přímou spojitost s diplomovou prací a které byly uznány jako vlivné v daném oboru (tj. především vysoce citované publikace).
- Je doporučeno vyhledávat relevantní literaturu v zavedených vědeckých databázích jako je [Science Direct](#), [Science Open](#), [SAGE](#), [Taylor and Francis](#), [Willey Online](#), [JSTOR](#), [Springer](#) atd., a prostřednictvím vyhledávače [Google Scholar](#).

2.2.3. Teoretický rámec

- Teoretický rámec stručně definuje metateoretickou perspektivu výzkumu; tj. hlavní předpoklady o povaze sociálního světa a poznání. Dále předkládá ústřední představy o daném teoretickém přístupu, definuje jeho hlavní pojmy a jejich vzájemné vztahy v souvislosti s výzkumným zaměřením. Za třetí může určovat různé teoretické argumenty, které jsou dále operacionalizovány v sekci Metodologie.
- Jinými slovy řečeno, teorie je rámec pro uspořádání toho, co víme nebo se domníváme o nějakém více či méně specifickém tématu. Zachycuje určité části reality, které nám umožňují vysvětlit zkoumané jevy nebo jim porozumět.
- Teorie tedy nabízejí odpovědi na otázky jako „co se děje“ a „jak, nebo proč se něco děje“.
- Ze stylizovaného úhlu pohledu může být teorie spatřována jako „příběh o tom, jak něco funguje“. Například Waltzův neorealismus předpokládá, že mezinárodní politika (jevy, jež mají být vysvětleny), tj. převažující znak chování států, vychází z distribuce materiálních schopností v mezinárodním systému.
- V závislosti na konkrétní podobě výzkumu je role teorie dále specifikována.

2.2.4. Metodologie

- Sekce Metodologie popisuje postup výzkumu (avšak nikoliv strukturu diplomové práce). Uvádí a přesně vystihuje kroky vedoucí k naplnění cíle výzkumu (zodpovězení výzkumné otázky, vyřešení výzkumného problému, otestování teorie apod.) – například tedy operacionalizaci užívaných konceptů, definici a výběr případu, techniku sběru a analýzy dat. V ideálním případě by člověk neobeznámený s výzkumem měl být schopen výzkum provést pouze na základě tohoto popisu.
- Metodologie musí být konzistentní se zaměřením výzkumu a rovněž s jeho (meta)teoretickým rámcem. Např. nedávalo by velký smysl použít interpretativní metodologii k otestování Waltzovy teorie, která klade důraz na roli materiálních struktur v mezinárodním systému. Tato metodologie by nicméně poskytla adekvátní rámec pro výzkum, jež by se zaměřoval na diskurzivní konstrukci energetické bezpečnosti.
- Volba určité metodologie tak podmiňuje roli výzkumníka (např. do jaké míry chceme stavět na osobním vhledu), roli teorie (např. testujeme dedukované hypotézy nebo používáme teorii ke zkoumání a porozumění jevů), rozsah podmínek teorie (budeme zobecňovat z jednoho případu na populaci, nebo nebudeme) stejně tak jako řadu standardně užívaných metod (např. budeme používat formalizované metody orientované na proměnné, nebo flexibilnější metody směřující k hlubšímu porozumění jevům).
- Všechny tyto faktory musejí být při formulování výzkumné otázky (výzkumných otázek) či problému vzaty v úvahu.
- Metoda (metody). Oproti metodologii je výzkumná metoda určitá, více či méně systematická, cesta umožňující zkoumání vybraných jevů. Můžeme zhruba rozlišovat mezi metodami sběru dat a metodami analýzy dat. První shromažďují a třídí data, druhé se tvoří nové znalosti či integrují znalosti předchozí.
- Jinými slovy řečeno, metody jsou konkrétními nástroji, které „nám pomáhají vidět, co bylo dosud skryté a nejasné“. Dovolují nám zjednodušit původní složitost jevů a získat o nich nové poznatky.
- Musí být v souladu s metodologií a jasně spojená s cíli výzkumu. Měla by být také popsána základní logika metody – tj. „Co metoda dělá?“ Konkrétněji řečeno, v jakém kontextu a za jakých předpokladů lze metodu použít, jaké kroky zahrnuje, jaké výsledky produkuje a jaký typ otázek může zodpovědět? U všeobecně známých metod typu lineární regrese je nutné citovat základní literaturu, avšak není už potřeba metodu do detailu popisovat.
- **Využívání software.** Používat software je běžné zejména ve fázích sběru, zpracování a analýzy dat. Pokud tomu tak je, použitý software musí být náležitě citován.

2.2.5 Výsledky a diskuze

- Výsledky podávají strukturovaným způsobem zprávu o hlavních závěrech diplomové práce.
- Výsledky, které nejsou přímo spojeny s výzkumnou otázkou (výzkumnými otázkami) či problémem by neměly být do práce zahrnuty. Úvod, shrnutí literatury a teoretický rámec by měl obsahovat veškeré kontextové a podkladové informace potřebné k pochopení výsledků. Informace, které nejsou pro zodpovězení výzkumných cílů rozhodující, mohou být vždy zařazeny do sekce doplňkových materiálů.
- Osvědčenou praxí je projít výše uvedené sekce a zkontrolovat, zda poskytují dostatečné informace pro jasné pochopení výsledků práce.
- Tato část dále diskutuje nejdůležitější výsledky ve vztahu k teoretickému rámci a prezentuje teoretické či empirické argumenty. Výsledky by měly být interpretovány takovým způsobem, jakým odpovídají (či v některých případech neodpovídají) aktuální relevantní literatuře k danému tématu.
- Osvědčenou praxí je vrátit se k literatuře a diskutovat výsledky v jejím kontextu – na základě vašeho porozumění danému tématu to může přinést nové pohledy, myšlenky a spojení, které dříve nebyly zjevné.
- Různé podoby výzkumu vyžadují různé způsoby přístupu ke zpracování výsledků a k diskusi. Například zatímco výzkumy užívající statistickou analýzu mohou být soustředěny kolem hypotéz a doplněny tabulkami, jež shrnují statistické modely, výzkumy užívající analýzu rámování mohou být soustředěny kolem schémat rekonstruovaných rámu a doplněny přímými citacemi z korpusu.
- Výsledky by měly být prezentovány především slovy. Tabulky, grafy nebo jakékoliv jiné způsoby prezentace výsledků jsou pouze doplňkovou formou.

2.2.6 Závěr

- Závěr není vyčerpávajícím shrnutím diplomové práce. Měl by být stručný a zaměřovat se na nejdůležitější výsledky v kontextu výzkumné otázky či výzkumného problému.
- V závěru mohou být případně formulovány praktické a/nebo politické důsledky nebo řešení.
- Závěr by měly být srozumitelný bez čtení celé diplomové práce. Neměl by obsahovat vědecký žargon a rozsáhlé citace, aby byly pochopitelný různorodému publiku včetně politiků, analytiků a zájemců z řad veřejnosti.
- Závěr může naznačovat myšlenky relevantní pro navazující výzkum.

2.3 Seznam zdrojů

- Seznam zdrojů zahrnuje všechny zdroje, na něž bylo odkazováno v hlavní části diplomové práce.
- Seznam zdrojů uspořádejte abecedně podle prvního příjmení autora.
- Není požadována konkrétní citační norma. Citace by nicméně měly být maximálně přístupné pro čtenáře a koherentně zpracované napříč celým textem.
- Doporučujeme využívat citační software, například Mendeley.

2.4 Doplnkové materiály

- Jakýkoliv materiál, jenž narušuje tok textu, ale je důležitý pro odůvodnění nebo rozvinutí výsledků diplomové práce, by měl být zařazen do doplňkových materiálů.
- Týká se to například kódovacích schémat, šablon dotazníků, zdrojových kódů, dat atd.

Seznam zkratk (volitelné)

Seznam jiných položek (volitelné)

Přílohy (volitelné)

3. FORMÁLNÍ POŽADAVKY

- Mezi formálními aspekty, které musí být dodrženy, jsou délka diplomové práce, užívání citací a poznámek, uvedení všech použitých zdrojů včetně těch internetových a podepsané prohlášení o autorství na druhé straně práce.
- Řádkování textu diplomové práce by mělo být jeden a půl řádku. Výjimky, pro něž můžete použít jednoduché řádkování, jsou tabulka obsahu, poznámky pod čarou a koncové poznámky, grafy, diagramy, tabulky, citace, titulky, glosář, přílohy a seznam literatury. Grafické uspořádání textu by mělo odrážet strukturu a usnadnit porozumění argumentu.
- Text závěrečné práce může být vytištěn na bílém i na recyklovaném papíře.
- Text lze vytisknout jednostranně i oboustranně. Titulní strana a všechny počáteční strany nicméně musí být vytištěny jednostranně.
- Na titulní straně by měly být uvedeny název univerzity, fakulty, katedry a studijního programu, název a typ diplomové práce, jméno a UČO autora, jméno vedoucího práce, rok zápisu, místo a datum publikace – viz [šablona diplomové práce](#).
- Pro magisterské diplomové práce je vyžadováno 30 normostran nebo 9000 slov včetně seznamu literatury (abstrakt a doplňkové materiály nejsou v této délce zahrnuty) s +/- 10% tolerancí.

4. CITAČNÍ ETIKA

- Plagiátorství, tedy použití materiálu napsaného jinou osobou bez uvedení odkazu na zdroj, je závažným porušením akademické integrity. Jakýkoliv případ plagiátorství bude oznámen Disciplinární komisi a práce bude hodnocena jako nevyhovující.
- Čtenář musí být schopen rozlišit již známé/převzaté poznatky od autorových. Přímé citace musí být zvýrazněny (např. uvozovkami, kurzivou atd.). Čtenář musí být schopen sledovat a najít odkazovaný zdroj, to znamená, že by vždy měly být zahrnuty úplné odkazy.
 - Odkazováno by mělo být na důkazy, data, která nejsou běžně známa mezi cíleným publikem, různé názory na méně známé skutečnosti a události.
 - Není třeba odkazovat na běžně známé skutečnosti (např. „Druhá světová válka skončila v roce 1945“).

5. ODEVZDÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

- Před samotným předložením diplomové práce k její obhajobě, musíte nejprve úspěšně ukončit předmět Diplomový seminář, což znamená především odevzdání (téměř) dokončené diplomové práce.
- Ta musí být vložena do odevzdávárny Diplomového semináře nejpozději v den termínu odevzdání stanoveném v termináři Katedry mezinárodních vztahů a evropských studií.
- Text vkládejte výhradně v textovém formátu (doc(x), nikoliv pdf) do složky označené jménem vedoucího práce.
- V okamžiku odevzdání do Odevzdávárny musí diplomová práce mít nejméně 80 % celkového počtu slov, tj. 7200 slov.
- Odevzdaný text navíc musí být koherentní z hlediska obsahu a musí obsahovat všechny kapitoly dohodnuté s vedoucím práce (včetně závěru). Očekává se rovněž, že výzkumná otázka (výzkumné otázky) již budou vyřešeny.
- Poznámky pod čarou nemusí být dokončeny.
- Seznam zdrojů nemusí být dokončen.
- Přílohy nemusí být zahrnuty.
- Odevzdávárna se uzavře na konci dne označeného jako termín odevzdání. Je odpovědností studenta/studentky ujistit se, že diplomová práce byla odevzdána včas a do příslušné složky.
- Vedoucí práce přečtou vložené texty, rozhodnou o udělení kreditů a do sedmi dnů od uzavření odevzdávárny dodají zpětnou vazbu k textu.
- Finální verzi práce nahrajte nejpozději v den termínu stanoveném v termináři katedry do IS (Student - Státní závěrečná zkouška a archiv závěrečné práce).
- Nejprve je třeba do archivu vložit českou a anglickou verzi abstraktu, klíčová slova a potvrdit, že tištěná a elektronická verze jsou identické. Poté můžete pokračovat do archivu a vložit plný text práce ve formátu pdf nebo v textové podobě.
- Úplné pokyny pro práci s diplomovými pracemi v IS od počátku (registrace tématu) až po závěrečné vložení naleznete v sekci Náповěda pod hlavičkou Závěrečná práce.
- Diplomové práce odevzdané později nebudou přijaty k obhajobě.
- Diplomová práce přijatá v tištěné podobě a v elektronická verze v IS musí být identické, za což odpovídá student. Název práce uvedený v Rozpisu témat v informačním systému bude uvedený na dodatku k diplomu, proto nejpozději měsíc před odevzdáním finálního textu zkontrolujte jeho aktuálnost.
- V případě jakýchkoli problémů kontaktujte sekretářku katedry.
- Dvě vytištěné kopie (podepsané) identické s elektronickou kopií diplomové práce musí být odevzdány na sekretariátu katedry nejpozději v den termínu stanoveném terminářem katedry.

6. HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Hodnocení diplomové práce je založeno na následujících kritériích:

- **Cíle výzkumu.** Diplomová práce jasně a srozumitelně deklaruje výzkumný cíl.
- **Výzkumná otázka.** Diplomová práce vyjadřuje svou výzkumnou otázku či problém jasně, přesně a transparentně. Výzkumná otázka či problém jsou teoreticky či prakticky zajímavé a jejich zdůvodnění je diskutováno jasným, přesným a stručným způsobem. Záběr výzkumu odpovídá rozsahu magisterské diplomové práci.
- **Návrh výzkumu.** Návrh výzkumu je adekvátně zvolen pro vybranou výzkumnou otázku či problém a je představen způsobem, který ukazuje povědomí o základních ontologických a epistemologických předpokladech práce. Výzkumný projekt je zvládnutelný v rozsahu magisterské diplomové práce.
- **Provedení návrhu.** V závislosti na zvoleném přístupu je výzkum adekvátně proveden.
- **Prezentace obsahu.** Diplomová práce je dobře strukturována a psaná.
- **Komunikativní potenciál.** Diplomová práce odhaluje dobrou znalost existující literatury a zapojuje ji analyticky disciplinovaným způsobem. Otevírá také možnosti další analýzy.
- **Celkový dojem.** Diplomová práce je cenným příspěvkem (poskytuje nové poznatky nebo provádí relevantní replikační výzkum) a může být charakterizována jako intelektuálně poutavá a slibná z akademického či praktického hlediska. Prokazuje analytickou schopnost pomocí pečlivého a kritického použití relevantních konceptů a přístupů.
- **Obhajoba.** Uchazeč umí efektivně a jasně prezentovat obsah své diplomové práce a odpovídat na otázky a připomínky.

Toto hodnotící schéma vychází ze zdrojů Department of Political Science, Central European University.

O známce rozhoduje Státní zkušební komise, která dále zohlední posudky vedoucího a oponenta diplomové práce.